

İSKENDERUN
TİCARET VE SANAYİ ODASI

Deprem sonrası Hatay İskenderun'un Kalkınma Durumunun ve Yatırım Alanlarının Değerlendirmesi Raporu

Giriş

Bilindiği üzere Hatay, 6 Şubat depreminden en çok etkilenen illerin başında gelmektedir. Deprem sonrasında, İskenderun halkı pek çok zorlukla karşı karşıya kalmıştır. Öncelikli olarak, kaybedilen hayatlar ve yıkılan binalar nedeniyle toplumsal travma oldukça derin hissedilmektedir. Deprem sebebiyle İskenderun'da maalesef 3.112 kişi hayatını kaybetmiştir. Ayrıca deprem anında yıkılan, yıkılacak olan ve ağır hasarlı bina sayısı ise toplam 4.378 olarak tespit edilmiştir.

Deprem sonrası iş dünyasının mevcut durumu

Yaşanan bu ağır travmanın yanı sıra, ekonomik faaliyetlerde de ciddi aksaklıklar yaşanmıştır. İstihdam azalmış, liman faaliyetleri sekteye uğramış ve KOBİ'lerde iş kayıpları yaşanmıştır. Şehrimizin dış ticaret istatistiklerine değinmek gerekirse; Türkiye İstatistik Kurumu Özel Ticaret Sistemi verilerine göre; Hatay'ın dış ticaret verileri şu şekilde gerçekleşmiştir.

Yıllar	İhracat Tutarı (\$)	İthalat Tutarı (\$)
2021	4 milyar dolar	6,3 milyar dolar
2022	3,5 milyar dolar	7,2 milyar dolar
2023	2,5 milyar dolar	5,1 milyar dolar
2024/9 aylık	2,5 milyar dolar	4,5 milyar dolar

Rakamlardan da anlaşılacağı üzere, ilimizin ihracatında 2023 yılında bir önceki yıla göre %30'luk bir düşüş gözlenmiş, 2024 yılında ise toparlanma eğilimine girmiştir.

Deprem sonrası İskenderun'da Yatırım Potansiyeli

Deprem sonrası İskenderun'da yıkılan ve yıkılacak olan bina sayısı 4.378 olarak belirlenmiştir. Bu yıkım sebebiyle şehrimizde büyük miktarda moloz yığınları oluşmuştur. Burada geçici olarak barınma ihtiyacının karşılanacağı konteyner kentler kurulmuştur. İskenderun Kaymakamlığı'ndan alınan verilere göre 19.008 yurttaşımız hayatlarını hala konteyner kentlerde sürdürmektedir.

Yıkılan binaların yerine deprem dirençli, modern, sağlam konutların inşa edilmesi şehrimizin öncelikle beklentileri arasında yer almaktadır. Dolayısıyla, şehrimizin deprem sonrası yeniden yapılandırılması için yapılabilecek yatırım olanakları aşağıdaki şekilde sıralanabilir.

- 1- Yıkım sonrası oluşacak moloz yığınının yeniden kullanımının sağlanabilmesi için, moloz geri dönüşüm tesislerinin kurulması faydalı olacaktır.
- 2- Çelik evlerin yapımı için paslanmaz çelik üretimi önem arz etmektedir.
- 3- Deprem nedeniyle yeniden inşa edilmekte olan şehrimizde çok ciddi bir hammadde tedarik sorunu yaşanmaktadır. Özellikle beton santrali, taş ocağı, parke tesisi, BİMS üretimi yapan işletmelerin mevcut kapasiteleri talebi karşılayamayacak boyuttadır. Dolayısıyla inşaat malzemeleri üretimlerinin artırılmasına ihtiyaç vardır.

Sonuç

Gelecek için en büyük beklenti, İskenderun'un yeniden eski gücüne kavuşması ve bölgedeki ekonomik ve sosyal hayatın normale dönmesi olmaktadır. Bu süreçte, depremin yarattığı tahribatın hızla telafi edilmesi ve daha dayanıklı modern ve deprem dirençli bir şehir inşa edilmesi hedeflenmektedir.

Depremi yıkıcı etkilerinden kurtulmak ve yerel kalkınmanın sağlanması amacıyla, devlet gelirlerinin öncelikli olarak deprem bölgesinin ihtiyaçları için kullanılması, depremden etkilenen illerdeki mükelleflerin vergi borçlarının terkin edilmesi, Hatay'ın kalkınmada öncelikli iller statüsüne alınması, depremde büyük darbe alan il ve ilçeler için özel teşvik programlarının, hibe ve fon desteklerinin temin edilmesi ve tüm bunların sağlanması için depremden etkilenen illere pozitif ayrımcılık yapılması için özel bütçe oluşturulması gerektiğine inanıyoruz.